

สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ หลักสูตรการศึกษา non-formal
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา non-formal และการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม

Conditions of Practice, Problems, and Guidelines for Administration Development on
Non-Formal Education Curriculum of the Upper Secondary School Level, Center of
Non-Formal and Informal Education in Districts of Nakhon Phanom Province

ปิ่น เสนาลี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์**

ดร.พูนลิน ประคำมินทร์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติ และปัญหาการบริหารจัดการ หลักสูตรการศึกษา non-formal ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการ พัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา non-formal ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา non-formal และ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ประกอบด้วย ผู้บริหารจัดการหลักสูตร 124 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 81 คนและนักศึกษา 157 คน รวมจำนวน 362 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติและปัญหา การบริหารจัดการหลักสูตร แบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ค่าเอฟ (F – test) และทดสอบรายคู่ด้วยค่าเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา non-formal ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา non-formal และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มากเช่นเดียวกัน
2. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา non-formal ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา non-formal และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน
3. สภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา non-formal ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา non-formal และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ทุกด้าน ยกเว้นด้านการ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรเพียงด้านเดียวที่ไม่แตกต่างกัน
4. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา non-formal ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษา non-formal และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมและรายด้านกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นต่อปัญหาการ บริหารจัดการหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการหลักสูตร, หลักสูตรการศึกษา non-formal

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ข้าราชการบำนาญ

5. แนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการหลักสูตร ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตร ด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินการหลักสูตรด้านการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine and compare the conditions of practice and problems on administration of Non-Formal Education curriculum of the upper secondary school level, Center of Non-Formal and Informal Education in districts of Nakhon Phanom province; and 2) to establish appropriate guidelines for developing curriculum administration. The samples used in this research were 362 stakeholders comprising 124 administrators in charge of curriculum management, 81 school committee, and 157 students. The research instrument used for data collection was a rating scale questionnaire on conditions of practice and problems on curriculum management. The statistical analyses were performed using a computer software program. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, F – test and Scheffe' paired comparison test.

The findings were as follows:

1. The conditions of practice on administration of Non-Formal Education curriculum of the upper secondary school level, Center of Non-Formal and Informal Education, as a whole, were at a high level. When considering in overall and each aspect, the mean scores were also at a high level.
2. The problems on administration of Non-Formal Education curriculum of the upper secondary school level, as a whole, were at a moderate level. In addition, when considering in each aspect, the mean score was at a moderate level.
3. The conditions of practice on administration of Non-Formal Education curriculum of the upper secondary school level, based on stakeholders' opinions, as a whole, were statistically significant difference at the .01 level. In addition, each aspect was different and significant at the .01 level, except an aspect in terms of curriculum operation was not different.
4. The problems of curriculum administration of Non-Formal Education curriculum of the upper secondary school level, based on stakeholders' opinions, both in overall and each aspect had no differences.
5. The seven aspects of the proposed guidelines based on experts' opinions comprising Preparation on curriculum administration, Curriculum operation, Administrative planning for curriculum implementation, School curriculum administration, Supervision, controlling and monitoring for curriculum operation, Revision and development of procedures for curriculum administration.

Keywords : Curriculum Administration, Non-Formal Education Curriculum.

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาของระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (Standard-based curriculum) คือเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย หรือสิ่งที่คาดหวังในการพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดโครงสร้างเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ที่สะท้อนถึงสิ่งที่คาดหวังในการพัฒนาผู้เรียน ที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อให้การใช้หลักสูตร การศึกษาการศึกษาของระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บรรลุถึงหลักการรวมทั้งสาระสำคัญที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดนครพนม คือ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาสำหรับประชาชน การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดและส่งเสริมการศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและการปฏิรูปการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม, 2553, หน้า 15)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม ได้มีการประเมินสถานศึกษาโดยต้นสังกัดทั้ง 12 แห่ง พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย 3.17) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพภายในรายมาตรฐานคือ ข้อ 2 ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษาประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและข้อที่ 8 ให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครพนม, 2554, หน้า 37-38)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการใช้อยู่ในปีการศึกษา 2555

คำถามการวิจัย

1. สภาพการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนมมีการดำเนินงานเพียงใด
2. การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนมมีปัญหาอะไรบ้าง อย่างไร
3. สภาพการปฏิบัติและปัญหาการบริหารหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนมควรเป็นอย่างไร

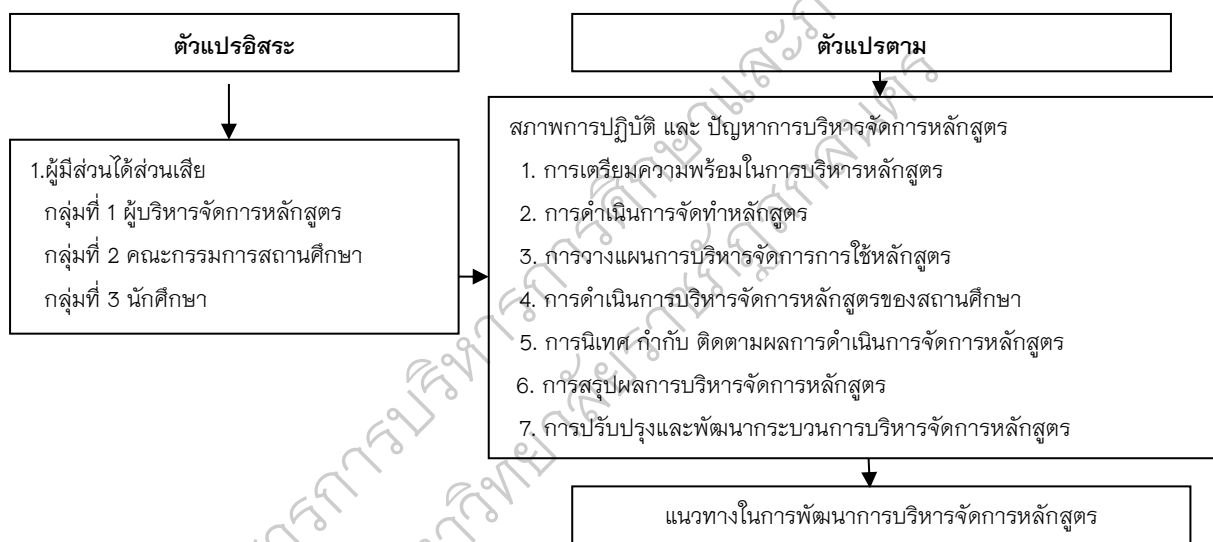
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติ และปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจำแนกตัวแปร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ซึ่งได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในการบริหารการศึกษา ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาพการปฏิบัติ และปัญหา และขั้นตอนที่ 2 การศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ได้แก่

ผู้บริหารจัดการหลักสูตร (ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน, ครู กศน.ตำบล) คณะกรรมการสถานศึกษา และนักศึกษา จากศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม 12 อำเภอ ดังนี้ อำเภอนาหว้า อำเภอศรีสงคราม อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอเมืองนครพนม อำเภอนาทม อำเภอธาตุพนม อำเภอปลาปาก อำเภอเรณูนคร อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอวังยาง อำเภอนาแก ซึ่งมีประชากร จำนวน 560 คน ในปีการศึกษา 2555

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารจัดการหลักสูตร (ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียน, ครู กศน.ตำบล คณะกรรมการสถานศึกษาและนักศึกษา ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ทั้งสิ้น จำนวน 362 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ สำหรับ สอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจัดการหลักสูตร คณะกรรมการสถานศึกษาและนักศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามในการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งเป็น 7 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากสำนักงานโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ออกหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่ จังหวัดนครพนม เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมด้วยแบบสอบถามไปยังศูนย์การศึกษาจากระบบและการ ศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 ฉบับ และชี้แจงการตอบ แบบสอบถามโดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 วัน เมื่อได้รับแบบสอบถามไม่ครบแก้ปัญหาโดยการเก็บข้อมูล ซ้ำใช้เวลาเก็บแบบสอบถาม 15 วัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า สภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
2. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่ จังหวัดนครพนม ด้านการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน
3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารจัดการหลักสูตร คณะกรรมการสถานศึกษา และนักศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันมีระดับนัยสำคัญ .01 เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตรเพียงด้านเดียวที่ไม่มีความแตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารจัดการหลักสูตร คณะกรรมการสถานศึกษา และนักศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
5. แนวทางการพัฒนาสภาพปฏิบัติและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ที่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและปัญหาที่อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยมาศึกษาหาแนวทางพัฒนา รวมทั้งสิ้น 7 ด้าน คือ ด้านเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตร ด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการจัดการหลักสูตร ด้านการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร มาร่างเป็นแนวทางพัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย ในแต่ละประเด็นตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้านเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้ คือ ด้านการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรด้านการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ผลการวิจัย ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ คำทะเลนทร (2546 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ด้านการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตร

โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนั่น เตชะนอก (2550: 83) ศึกษาการศึกษาปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษานอกโรงเรียนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษานอกโรงเรียนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ทุกกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยการทำโครงการ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้โดยกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสอนเสริม และการจัดกิจกรรมโดยการพบกลุ่ม ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันมีระดับนัยสำคัญ .01 เกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตรเพียงด้านเดียวที่ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ลีดิวัจน์ พัฒน์เจริญ (2551 หน้า 118) ได้ศึกษาสภาพปัญหาสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษาสังกัดหน่วยทหารบกพลบุรีว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ กรมวิชาการ (2545 หน้า 1-59) ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ในเรื่องการเตรียมความพร้อม การวางแผน การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาและการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาครบทุกขั้นตอน ทำให้สถานศึกษามีความสะดวกและมีแนวทางชัดเจนที่จะปฏิบัติได้มากขึ้น จึงทำให้ภาพรวมอยู่ในระดับมากด้วย

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ คำทะเนตร (2546: บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบระดับสภาพปัญหาและผลสำเร็จของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของข้าราชการ ครูอาสาสมัคร ครูประจำกลุ่มหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพและครูศูนย์การเรียนชุมชน กล่าวคือ สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอาสาสมัคร ครูประจำกลุ่มหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพและครูศูนย์การเรียนชุมชน โดยรวมมีสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่น เตชะนอก (2550 หน้า 83) ศึกษาการศึกษาปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษานอกโรงเรียนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. แนวทางการพัฒนาสภาพปฏิบัติและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ที่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและปัญหาที่อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยมาศึกษาหาแนวทางพัฒนา รวมทั้งสิ้น 7 ด้าน คือ ด้านการ

ดำเนินการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการจัดการหลักสูตร ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร มาตรฐานเป็นแนวทางพัฒนาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้ข้อคิดเห็น นำผลการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลหาความถี่ได้ข้อสรุป คือ งานวิจัยของ สมเกียรติ คำทะเนตร (2546 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน ในจังหวัดสกลนคร ที่ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ดังนี้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตร ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ อบรม/สัมมนาให้ความรู้เพื่อทำความเข้าใจ เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ร่วมวางแผนงานวิชาการ

1.2 ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 7 ด้าน คือ

1.2.1 ด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตร

1.2.2 ด้านการวางแผนการบริหารจัดการใช้หลักสูตร

1.2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการจัดการหลักสูตร

1.2.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

1.2.5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินการจัดการหลักสูตร

1.2.6 ด้านการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตร

1.2.7 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่นๆ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเชิงคุณภาพ

2.3 ควรทำการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

เอกสารอ้างอิง

จุฑามาส พรเบ็ญจา. (2550). การพัฒนาบุคลากรตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ฐิติวัฒน์ พัฒนาเจริญ. (2548). สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษาสังกัดหน่วยทหารบก

จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (2551). EDUC 103 หลักสูตรการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- _____. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- ประสาธน์ เนิ่งเฉลิม. (2553). *หลักสูตรการศึกษา.จังหวัดมหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- _____. (2545) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542* . กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- มานะ สามัคคี.(2548). *สมรรถภาพการปฏิบัติการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอในเขตจังหวัดลพบุรี
ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรระยะสั้น*. วิทยานิพนธ์ค.ม.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มงคล แก้วดี. (2553). *การพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนตำบลสังกัดศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ลัดดาวลัย เพชรโรจน์.(2545). *ระเบียบการวิจัย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิเชษฐ์ มีบุญ. (2549). *การจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา,
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน .(2555). *หลักสูตร สถานศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*.
- สมเกียรติ คำทะเนตร. (2546). *สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม.: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2547). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุรศักดิ์ ศรีกระจ่าง.(2548).*เอกสารประกอบการสอน รายวิชาหลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- สนั่น เตชะนอก. (2550). *ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมการวัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สนั่น เพ็ญนันท์. (2553). *ปัญหาการการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราตามการรับรู้ของนักศึกษาและครูการศึกษานอกโรงเรียน*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สายัณห์ พันธงาม. (2552). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครู
ศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ค.ม.: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). *คู่มือการดำเนินงาน
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. เอกสารลำดับที่ 35/2553.
กรุงเทพฯ : บริษัท ไทย พับบลิค เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). *หลักสูตรสถานศึกษา
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 7 2551 ระดับประถมศึกษา
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 109/2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสศ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). *หลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรการศึกษา
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา เอกสารทางวิชาการ
ลำดับที่ 111/2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสศ.

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2555). *คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษา+
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555)
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 63/2555.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.
- อุดม เขยทิววงศ์. (2551). *การส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551.* กรุงเทพฯ
: สำนักพิมพ์ ลาตพริ้ว จำกัด
- Comford, Ausan Ann. (1998. November). *Learning through Engaging-through Learning
Toward a Contextual. Relational. Approach to Adult Learning About Diversity.*
Dissestation Abstacts Internation. 59 (5) : 201.
- Good, Carter. V. Dictionary of Education. New York : McGraw Hill, 1973.
- Nader, Joseph Sefair. (199. August). Using Multimedia for Teaching probability and
Statistics. Dissertation Abstracts International. 36 (4) : 70.
- Owen, Pamela Mae. (2002. August). Bridging Theory and Practice : Student Teachers
Use the Project Approach. Dissertation Abstracts International, 63 (02) : 563-A.
- Rumbaugh, Andrew Ernest. (2001). A Study of teaching and learning preferences.
Master's thesis. N.p.; DAO CD-Rom vol 6112607.
- Sokol, anne voerginia. (1998. September). Mezirow's Transformative Learning
theory Applied to Final Adult Education : A case Study (Jack Mexirow. Teacher Education).
Dissertation Abstracts International. 59 (3) : 224.
- Walston, Giles. Army Renee. (2000). "Making Special". Child-Centered, Meaningful,
and Artistically Authentic Early Childhood Art Education. Master' Thesis. DAO CD-Rom Vole 577616.